

Főszerkesztő:
Dr. Kállor György

MTI
MAGYAR TÁVIRATI IRODA

Feladó szerkesztő:
Baló László
Feladó kiadó:
Barcs Sándor

Minden jog fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Hízi. sok szorosítás.

Kiadja a Magyar Központi Híradó Rt. Budapest, VIII., Bródy Sándor-utca 5-7. Telefon: 139-666.

B 1. kiadás 1949 november 13 13 óra 35 perc

Vizállásjelentés

& Ny/Ny/VÁ NI Az Országos Vizgazdálkodási Hivatallal Vizrajzi osztálya jelenti:

A Duna igen alacsony vizállással végig árad. A Duna vizének hőmérséklete Komáromnál 5.5, Budapestnél 6.2, Mohácsnál 6.5 Celsius fok. A mai dunai vizállások: Pozsony 226 cm 18 %, Qroszvár 196 cm 19 %, Dunaremete 253 cm 18 %, Gönyű 11 cm 15 %, Komárom 126 cm 13 %, Esztergom 118 cm 13 %, Budapest 148 cm 13 %, Dunapentele 123 cm 13 %, Dunaföldvár 72 cm 12 %, Paks 109 cm 10 %, Baja 155 cm 9 %, Mohács 170 cm 8 %, Bozdán 10 cm 8 %, Apatin 52 cm 9 %, Gombos 62 cm 8 %, Ujvidék 27 cm 10 %, Zimory 20 cm 17 %. - Gázlómélységek a magyar Dunán: 1745 fkm-nél 22 dm, 1725.5 fkm-nél 20 dm, 1720.5 fkm-nél 19 dm, 1714 fkm-nél 22 dm, 1683 fkm-nél 22 dm, 1679 fkm-nél 23 dm, 1671 fkm-nél 19 dm, 1550 fkm-nél 22 dm, 1546 fkm-nél 21 dm, 1526 fkm-nél 22 dm, 1516 fkm-nél 21 dm, 1512 fkm-nél 20 dm, 1493 fkm-nél 21 dm, 1480 fkm-nél 23 dm.

A Rába Szentgotthárdnál minus 62 cm 7 %, Győrnél 130 cm 10 %. - A Dráva Zákányánál 38 cm 19 %, Barcsnál 62 cm 18 %, Dravasabolcsnál 80 cm 16 %.

A Tisza igen alacsony vizállással végig árad. A Tisza vizének hőmérséklete Tokajnál 5, Szegednél 7 Celsius fok. A mai tiszai vizállások: Tiszabecs minus 52 cm 12 %, Vásárosnamény minus 75 cm 13 %, Tokaj minus 23 cm 15 %, Tiszafüred minus 44 cm 16 %, Szolnok minus 102 cm 13 %, Csongrád minus 178 cm 14 %, Szeged minus 80 cm 14 %, Tittel minus 4 cm 12 %.

Gázlómélységek a Tiszán: 413 és 412 folyókilométernél 19 dm, 391 és 390 fkm-nél 24 dm, 368 és 367 fkm-nél 21 dm, 334.5 fkm-nél 21 dm, a tiszai hid alatti cölöpönél 22 dm, 251 és 250.5 fkm-nél 24 dm, 247.5 246.4 fkm-nél 24 dm.

A Szamos Csengerénél 3 cm 13 %. - A Bodrog Sárospataknál 138 cm 21 %, - A Sajó Bármévónál 80 cm 23 %, - A Hernád Hidasnémetinél 56 cm 21 %, - A Körösök Körösszakállánál minus 31 cm 11 %, - Belényesenél minus 16 cm 15 %, Békásnál 84 cm 22 %, Gyónánál 50 cm 19 %. - A Maros Makónál 54 cm 18 %.

A Balaton Siófoknál 21 cm 5 %. Víz hőfok 6. A Volencei-tó Agárdnál 68 cm. Várható vizállás holnap Budapestnél 155 cm.

/MTI/

MTI BELFÖLDI HIREK

B 2. kiadás 1949 november 13 14 óra 30 perc

Időjárásjelentés

& Ny/Ny/VÁ NI A Meteorológiai Intézet jelenti november 13-án, vasárnap délután:

A brit szigeteken és Franciaországon át továbbra is tengeri légtömegek törnek be a szárazföldre. Grönland és a Spitzbergák feletti hideg levegő van előnyomulóban Skócia és az Északi tenger felé. A Szovjetunió északi részén éjszakánként minus 10 fok alá hűl le a levegő.

Hazánkban szombaton csaknem mindenütt volt eső. A csapadék mennyisége az északi és keleti megyékben több helyen meghaladta az 5 mm-t. A hőmérséklet a Dunántúlon 9-11, Kaposvárott 12 fokig, az ország többi részén 7-9 fokig emelkedett. Ma hajnalban több helyen köd keletkezett. A délelőtti órákban a fővárosban és a Balaton környékén zivatar volt. Tabról jégesőt is jeleltettek.

Budapesten szombaton a hőmérséklet napi középértéke 1.9 fokkal magasabb, a légnyomás napi középértéke 4.7 mm-rel alacsonyabb volt, mint a sok évi átlag.

Budapesten vasárnap 12 órakor a hőmérséklet 8 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 761 mm, alig változik.

Várható időjárás hétfele estig: Mérsékelt, időnként élénk nyugati, északnyugati szél. Felhőátvonulások. Sokfelé futó eső. Reggel helyenként köd. A hőmérséklet kissé csökken. /MTI/

Felavatták a szécsényi hidat.

Ta/Ny/VÁ NI A nógrádmezei Szécsény községben vasárnap délután új hidat adtak át a forgalomnak. A hidat a környék lakosainak közlekedését és mezőgazdasági termékeinek szállítását nagy mértékben megkönnyíti. /MTI/

P

Az Írószövetség Anatole France-émlékünnepé

D/D/VÁ NI A Magyar Írószövetség vasárnap délelőtt a Zenakadémiaán ünnepséget rendezett Anatole France, a nagy francia író halálának 25. évfordulója alkalmából. Az ünnepséget Devecseri Gábor nyitotta meg, majd Molnár Erik, a Történelemtudományi Intézet igazgatója tartott előadást.

Részletesen elemezte Anatole France életművét s rámutatott arra, hogy Anatole France, bár nem volt forradalmár s írásaitban sokszor a kispolgári ingadozás és kételkedés tükröződött vissza, életművének összességével mégis az emberi haladás ügyét szolgálta, mert írásaival leplezte a kapitalizmus ellentmondásait s bátran használta fel a kritika, a gyilkos ironia és a fegyverét az imperializmus sivár és vigasztalan, képmutató és embertelen rendszerével szemben.

- Anatole France életműve tele van ellentmondásokkal - folytatta - s a társadalmi fejlődés ezeket az ellentmondásokat már meghaladta. A proletárforradalom eredményei, amelyek France már nem élhetett meg, az egész világnak megmutatták, hogy a forradalmi erő és akarat nem illúziókat, hanem új világot teremt, megmutatták, hogy lehetséges egészséges összhang az egyén és társadalom között, hogy lehetséges harmónia és egészség az ember érzelmi és értelmi életében. Ami Anatole France-ban veszendő volt, az elveszett. De fennmarad annak a bátorságnak az emléke, amellyel a haladás ügye mellé mindenkor kiállt. És fennmaradnak a világirodalom remekműveinek tárában azok az alkotásai, amelyekkel a haladás ügyét előrevitte. Fennmaradnak nemcsak azért, mert egy nagy művész alkotása hanem mert nagy eszmét fejtenek ki: a kapitalizmus kritikájával objektíven kifejezik a szocializmus eszméjét.

Molnár Erik nagy tapsal fogadott előadása után részletek t, majd Solyms Péter Debussy-és Ravel-szerzeményeket játszott. /MTI/

P

Győri dolgozók a fővárosban

JK/Ny/VÁ NI Vasárnap reggel ezeröttszáz győri dolgozó érkezett a fővárosba. A dolgozókat hozó kulturvonat a Vagon-Gyár, a Győri Textil, a Gráb-Gyár, a Richards- és Csiplegyár és a Közlekedési Üzem élmunkásai, újitói és a termelésben kitűnt munkásai jöttek el Budapestre, hogy megtekintsék az Újító Kiállítást és a Szovjet Festőművészeti Kiállítást. A győri dolgozókat ünnepélyesen fogadták. /MTI/

Előadás az Októberi Szocialista Forradalom irodalmáról

FT/Ny/VÁ NI A La Fontaine Irodalmi Társaság fennállásának 30. évfordulóján vasárnap a Tudományos Akadémián évadnyitó előadó-ülést rendezett. Goda Gábor, a társaság elnöke bevezető jében hangsúlyozta: a társaság elsőrendű feladatának a szovjet irodalom ismertetését és népszerűsítését tartja, majd Hegedűs Géza főtárgyos tartott előadást a Nagy Októberi Szocialista Forradalom irodalmáról.

- A szovjet irodalom, amikor győkerét, kiindulását keresi, mindig visszatér a Nagy Forradalomhoz - mondotta -. Az első lírikus nemzedék magában a forradalom tüzeiben született meg. Sokan közülük nemcsak résztvevői, hanem előkésztői is voltak a forradalomnak és annak kitörésekor költeményeikkel előremutattak. E nemzedék legnagyobb költője Majakovszkij.

- A prózában leginkább úgy lehet csoportosítani a forradalom irodalmát, ha egy-egy példát ragadunk ki. A forradalom egyik legnagyobb írója, Osztrovszkij "Az acélt meg-edzik" című regényében azt mutatja be, hogyan csatlakoznak a munkások tömegei a forradalomhoz, hogyan vívják ki a győzelmet. A parasztság viszonyát a forradalomhoz talán a legjobban Solohov ábrázolja a "Csendes Don" című regényében. A forradalom idején élő polgárságról a legjellemzőbben Alexej Tolsztoj írt "Golgota" című regényében. E művek, amelyek a forradalomról szólnak és a különböző társadalmi rétegekkel foglalkoznak, korunk legmaradandóbb alkotásai. /MTI/

LP

A "Munkások a tudományért" -mozgalom újabb eredménye: elkészült a Csillagvizsgáló Intézet számára rohammunkával felépített két új épület

FG/Ny/Vá Ni Vasárnap adták át a Csillagvizsgáló Intézetnek azt a két épületet, amelyet az építőmunkások önkéntes rohammunkával, szaturnapjaikon építettek fel. Az új épületekben már meglévő műszerek segítségével megkezdik a napfizikai kutatásokat. Mint a neve is mutatja, a csillagászatnak ez az ága azokkal a jelenségekkel foglalkozik, amelyek a nap felületén és belsejében végbemennek s amelyeknek hatása a földön közvetlenül időjárási rendellenességekben mutatkozik. Az ezirányú kutatások gyakorlati célja az, hogy hosszabb időre pontosan megállapíthassák, milyen idő lesz.

Az átadási ünnepségen dr. Dezső Lóránt, az intézet napfizikai osztályának vezetője elmondotta, hogy amíg a Csillagvizsgáló eddigi épülete mintegy négy millió forint költséggel épült, addig a két új épület összesen negyven ezer forintba került a munkások áldozatkészsége következtében.

- Ez a munka megmutatta - folytatta - hogy a dolgozók nem tekintik üres jelszónak a "Munkások a tudományért" -mozgalom, hanem mindent meg is tesznek a kere érdekében.

Az építőmunkások nevében Somogyi Miklós, a MEMOSZ elnöke adta át az új vizsgálóhelyiségeket.

- Ez a rohammunka is bizonyította annak, hogy a munkásosztály megbecsüli és minden erejével segíti a haladó tudományt, megmutatta azt is, hogy a dolgozók mire képesek a maguk országáért - mondotta.

A Tudományos Tanács nevében dr. Fenyő István szólalt fel.

- A dolgozóknak ez az akciója - hangsúlyozta - válasz a reakciónak arra a rágalomára, hogy a szocializmus felé haladó országokban csak a közvetlen gyakorlati hasznát hozó tudományágakat támogatják, az elméleti tudományokat pedig elszorvasztják. Itt a beszédes bizonyíték, hogy a munkások egyetlen pihenőnapjukat feláldozva vizsgálóépületeket emelnek egy elvont elméleti tudományágnak.

- Mi, tudósok - mondta dr. Fenyő István - nagy hálával fordulunk ezért a munkások felé és viszonzás képen ígérjük, hogy teljesen a dolgozók érdekében folytatjuk kutatásainkat. /MTI/

LP

A Lánchíd kiállta a teherpróbát

Ta/Ny/Vá Ni Vasárnap délelőtt tartották meg a Lánchíd teherpróbáját. Tizenegy fővárosi autóbusz és tizennégy hatalmas, pótkocsis NEFORT-teherautó kanyarodott fel a hídra. A NEFORT-kocsikat összesen 13,860 darab kockakövel töltötték meg.

A hidat összesen 637 tonnányi súllyal terheltek meg. A Lánchíd 1900 tonnányi terhelést bír el, tehát 12 százalékkal nagyobb a teherbírása, mint a régi hidé volt. A teherbírási megnövekedésének eredménye, hogy amíg azelőtt csak 16 tonnás teherautók mehettek át a hídon, most már 24 tonnás teherkocsik is közlekedhetnek rajta.

A teherpróba kitűnően sikerült. Az előre számított 12 cm helyett csak 8.7 cm süllyedést mértek a megterhelt iverről újabb bizonyítéka hidépítőink, mérnökeink kiálló munkájának.

A Lánchíd teherpróbájánál jelen volt Gerő Ernő államminiszter is. /MTI/

Kiosztották a potyautas jelmondat-pályázat díjait

Ta/Ny/Vá Ni A Zeneakadémia nagytermében vasárnap osztották ki a "potyautas" jelmondat-pályázat 42 díját. A nyertesek örömmel vették át az egyes díjakat - évi autóbusz- és villamosbérleteket, havibérleteket és hetijegyeket. A díjkiosztást Ünnepepi műsor kísérte. /MTI/

LP

Földtani és bányászati vándorgyűlés Miskolcon

Kir % Ki/M/Vá Ni M i s k o l c , november 13.
Vasárnap Miskolcon a Magyarhoni Földtani Társulat és az Országos Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület vándorgyűlést rendezett, amelyen dr. Vadász Elemér és dr. Szádeczky-Kardoss Elemér ismertették a hazai földtani kutatás problémáit.

Szalay Tibor, az Állami Földtani Intézet igazgatójának megnyitó szavai után dr. Vadász Elemér a geológusok feladatairól beszélt. Kiemelte, hogy a szocializmus felé haladó népi demokráciánk nagy lehetőségeket nyújt a magyar geológusok számára is.

Ezután dr. Szádeczky-Kardoss Elemér tartott előadást. Rámutatott arra, hogy a miskolci nehézipari műszaki egyetem felállítása biztosítja nemcsak a bányászat és kohászat, hanem a vele szoros kapcsolatban álló nehéz-gépipar termelési, kutatási és oktatási egységét is, valamint a további fejlődés lehetőségét is. A miskolci nehézipari egyetem nem második műgyetem, hanem az ország első nehézipari műszaki egyeteme. Elhelyezése a legmegfelelőbb, biztosítja a tudományos gyakorlatot, tehát a kutatás és kivitelezés legszorosabb kapcsolatát, egyben lehetővé teszi, hogy az oktatásban az üzemek kiváló gyakorlati képzettségű szakembereit is bevonják, hallgatósága pedig a borsodi iparvidék legöntudatosabb dolgozóiból kerül ki. Így válik az egyetem irányelvévé: szaktudással és ideológiai képzettséggel a többletermelésért - mondotta végül.

Péczei Antal bányamérnök a borsodi szénbányászat nemzetgazdasági jelentőségéről és szerepéről tartott előadást.

A kongresszuson, amelyen mintegy háromszázötvenen vettek részt, számos értékes felszólalás hangzott el. /MTI/

Megnyílt a Műszaki Könyvtár tatabányai fiókkönyvtára

SzK & Ki/M/Vá Ni T a t a b á n y a , november 13.

A Központi Műszaki Könyvtár az ipari munkásság továbbképzésének előmozdítása érdekében a fontosabb ipari központokon műszaki fiókkönyvtárakat létesít. Ilyen fiókkönyvtárak létesítettek Tatabányán is, ahol főleg szénbányászati, cement-, alumíniumipari, gépészeti, valamint energiaipari kérdésekkel foglalkozó szakkönyveket bocsátanak a munkásság rendelkezésére. /Folyt. köv./

Megnyílt a Műszaki Könyvtár tatabányai fiókkönyvtára /Folytatás/

SzK & Ki/M/Vá Ni

A könyvtárban rendelkezésre állnak a szovjet szakirodalom legújabb művei. Nagy könnyebbséget jelent a könyvtár az újtók részére, és ezenkívül az ipari gimnáziumok és szakiskolák tanulóinak is lehetőséget nyújt továbbképzésre.

A tatabányai fiókkönyvtárat vasárnap avatták fel ünnepélyes keretek között. Németh Béla, a műszaki dokumentációs központ vezetője kiemelte: a könyvtár nagy segítséget nyújt a dolgozóknak az ötéves terv feladatainak megvalósításában. /MTI/

Kiegészítés

Ni/Vá

Mai B 4. kiadásunk első hírének /Gyári dolgozók a fővárosban/ második mondatában a szöveg olvashatatlan, ezért ezt a részt megismételjük:

... stb.

Szülő- és gyermekotthont avattak Tatabányán

SzK M/M/Vá Ni

T a t a b á n y a , november 13.

Benszűréses ünnepség keretében adta át rendeltetésének Vikol János népjóléti államtitkár a hároméves terv keretében Tatabányán felépült, korszerűen berendezett nyolcvan-ágyas szülő- és gyermekotthont.

A népjóléti államtitkár avatóbeszédében hangsúlyozta: a közegészségügyi dolgozóknak ma már nemcsak a betegellátás végzése a feladatuk, hanem az is, hogy felvilágosító munkájukkal megóvják az egészséges dolgozókat a foglalkozási ártalmaktól. Kérte a tatabányai dolgozó asszonyokat, hogy kapcsolódjanak be a felvilágosító munkába. Csak az egész nép bekapcsolódásával valósíthatjuk meg a szocialista közegészségügyet - mondotta, majd átadta rendeltetésének az új szülő- és gyermekotthont.

Kabdebé János igazgató-főorvos az egészségügyi dolgozók nevében megígérte, nemcsak gyógyítani fogják a betegeket, hanem felvilágosító munkájukkal védik a dolgozók egészségét.

Az új szülő- és gyermekotthon létesítésével a tatabányaiak évtizedes kívánsága teljesült. /MTI/ LP

MTI BELFÖLDI HIREK

B 9. kiadás

1949 november 13

22 óra 08 perc

Időjárás jelentés

A Meteorológiai Intézet jelenti november 13-án, vasárnap este kilenc órakor:

Franciaországot és Középeurópát enyhébb tengeri, a brit szigeteket már hűvös légtömegek árasztják el. Ezen a területen a változó időjárás tovább folytatódik.

Hazánkban vasárnap is sok helyen volt eső, néhány helyen zivatar, sőt Keszthelyen, Tabon, Békéscsabán, és Debrecenben jégeső is. A hőmérséklet általában 9-11, a déli megyékben 11-13, Békéscsabán 14 fokig emelkedett.

Budapesten vasárnap 21 órakor a hőmérséklet 5 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 762 mm, alig változik.

Várható időjárás hétfő estig: Mérsékelt, idénkint élénk délnyugati-nyugati szél. Felhőátvonulások, sokfelé futó eső. Reggel helyenkint köd. A hőmérséklet kissé csökken. /MTI/

Vége. H

Főszerkesztő:
dr. Káldor György

MTI

Feladó szerkesztő:
Baló László
Feladó kiadó:
Barcs Sándor

MAGYAR TÁVIRATI IRDA

Minden-jog-fenntartásával. Kéziratnak tekintendő. Házilok szorosítás.
Kiadja a Magyar Központi Híradó Rt. Budapest, VIII. Bródy Sándor utca 7. Telefon: 139-666.

B 1. kiadás

1949 november 14

6 óra -- perc

Mozogazdasági hírek

Vidék Sze/Gné/Vá Ni A termény-begyűjtésben versenyző hevesmegyei kis- és középarasztok közül tizenegy dolgozó paraszt két heti üdülésen vett részt, 119-on értékes jutalomtárgyat és olismoró oklevelet kaptak jó munkájukért.

x x
A Cigándi Földmives-Szövetkezet a termény-begyűjtésben végzett jó munkájáért 4500 forint jutalmat kapott a SzÖVOSZ-tól.

x x
A kultusz-kormányzat Borsod-negyében októberben 32 iskolát szerelt fel fizikai kísérleti eszközökkel.

x x
A SZÖVOSZ tolnaregyei központja tizhetes boltkezelői tanfolyamot rendezett Szekszárdon. A tanfolyam parasztszervezetek hallgatói szövetkezeti boltok vezetői lesznek.

x x
Szatmár-Bereg-negyében EPOSZ- és DÉFOSZ-brigádok alakultak a nagy kiterjedésű legelők gyomtalanítására és a vízleeresztők rendezésére.

x x
A bikácsi Petőfi-termelőcsoport diszoklevéllel tüntette ki a nagydorogi géppálmás dolgozóit, akik lelkes munkájukkal nagyban hozzájárultak ahhoz, hogy a termelőcsoport a vetési munkákat és az őszi mélyszántást a kitűzött határidő előtt elvégezte. /MTI/

A Komszomol példája nyomán nagyarányú fásítási munkát végeznek az EPOSZ-fiatalok

MINSz Sze/Gné/Vá Ni Az EPOSZ-ba tömörült dolgozó parasztfiatalok felismerte az erdőszítés nagy jelentőségét.

Ez év tavaszán az EPOSZ-fiatalok kétnmillió facsemetét ültettek el. Az EPOSZ-szervezetek ősszel már közel ötmillió facsemetét igényeltek. A megyék közül Szabolcs-megye jár az élen, 600000 darab csemete igénylésével.

Az Erdőközpont már megkezdte a csemeték szállítást. A szervezetek kéri az ültetőgödröket, hogy a facsemeték, amint megérkeznek, azonnal, még a fagy beállta előtt földbe kerüljenek. A nagybarozai EPOSZ-szervezet ültetési versenyre hívta ki a bánfalvai EPOSZ-t és a kisbarozai SZIT-szervezeteket.

H

/Folyt. köv./